

PŘÍPADOVÁ STUDIE: Rada hrabství Devon a partnerské orgány: recyklace v oblasti Mid Devon

Rada hrabství Devon spolu s partnerskými orgány přistoupily k odstranění překážek v podmínkách zadávání veřejných zakázek, které bránily malým a středním podnikům soutěžit v tendru na recyklační služby. Rada a partnerské orgány proto připravily matici pro hodnocení, jejímž prostřednictvím lze zohlednit přidanou hodnotu, kterou dotčené podniky nabízí.

Souvislosti

Když nastal čas, aby Rada hrabství Devon a její partnerské orgány okresní a místní samosprávy vyhlásily nové zadávací řízení na recyklační služby, chtěly se ujistit, že se ho budou moci zúčastnit malé a střední podniky i sociální podniky, jakým je například Mid Devon Community Recycling (MDCR). MDCR založila v roce 1988 skupina dobrovolníků, aby jeho prostřednictvím ukázala, jak snadná recyklace je a v roce 1992 se MDCR stal úspěšným účastníkem zadávacího řízení na recyklační služby. Nicméně přes to, že hodnota zakázky vzrostla a obrat činil 1 milion liber, MDCR by nesplnil podmínky k podávání nabídek kvůli svým omezeným kapitálovým rezervám.

► Jak byla zajištěna sociální hodnota?

Zadávací řízení

Rada hrabství Devon a její partnerské orgány okresní a místní samosprávy vzaly v úvahu problémy spojené se zadáváním veřejných zakázek, jejichž cílem je veřejný prospěch, kterým čelili jak hodnotitelé, tak malé a střední podniky i organizace třetího sektoru. Tyto subjekty jsou často z procesu podávání nabídek vyloučeny na základě přísných kvalifikačních kritérií, nebo je odradí objem zakázky či samotný proces zadávacího řízení. Zastupitelé státní správy proto přistoupili k řadě změn v zadávacím řízení, jejichž cílem bylo umožnit sociálním podnikům a malým a středním podnikům, včetně MDCR, podávat nabídky.

Mezi tyto změny patří následující:

i) Bylo upuštěno od požadavků na poskytnutí finanční záruky v případě velkoobjemových

zakázek. Rada kompenzovala riziko tím, že do zakázky začlenila doložku, která by — v případě selhání na straně MDCR — Radě umožnila převzít vozový park a zařízení a provozovat služby sama. MDCR rovněž vedl záznamy o svých dosavadních výsledcích podnikání, které se datovaly do roku 1996, což rovněž minimalizovalo potenciální riziko.

ii) Jako mnoho sociálních podniků a malých a středních podniků má MDCR omezené kapitálové rezervy. Tato skutečnost brání příležitostem k rozšíření provozu tohoto podniku, například navýšení počtu vozidel. Rada byla nicméně toho názoru, že tuto nevýhodu převážil přístup MDCR k centrálním vládním fondům, které dotčenému podniku umožnily zakoupit potřebná vozidla, a to díky inovativnímu přístupu k jejich konstrukčnímu řešení.

Orgány místní samosprávy města Devon a organizace třetího sektoru rovněž vypracovaly

pokyny jak malým a středním podnikům a sociálním podnikům umožnit účast v zadávacím řízení. Rovněž byla připravena matrice, která měla být využita při specifikaci zakázky a při hodnocení přidané hodnoty za opětovné využití odpadu či služby související s recyklací a kompostováním. Jejím cílem bylo zajistit, aby při procesu hodnocení byla oceněna přidaná hodnota, kterou sociální podniky a ostatní partneři z třetího sektoru nabízejí.

Matrice byla vytvořena tak, aby ji bylo možné použít jako součást plánu kvality. Udržitelnost představuje 20 z 60 procent, které v hodnocení připadají na kvalitu. Zbývajících 40 procent představuje cena. Úkolem uchazečů je popsat opatření, která mají v úmyslu učinit, nebo která již mají připravena, jejichž cílem je řešit jednotlivé prvky udržitelnosti. Uchazečům nebyla matrice předem poskytnuta, a to proto, aby bylo možné

rozlišit uchazeče s opravdovým zájmem být společensky prospěšní a ty, kteří jen chtějí zaškrtnout příslušná políčka.

Přestože zmíněné pokyny předpokládají, že pro hodnocení takových opatření je třeba jistá úroveň „schopnosti úsudku o hodnotě“, pokyny rovněž podporují hodnotící tým v tom, aby při hodnocení zohledňovali veškeré předložené dokumenty, posuzovali i záměry, dosavadní výsledky a jakékoliv další relevantní faktory.

Hodnotitelům se též doporučuje, aby posuzovali,

zda má uchazeč požadovanou kapacitu, znalosti, porozumění a zda se k poskytování společensky prospěšných služeb, které navrhuje, opravdu zavazuje.

MDCR podal svoji nabídku v konkurenci s pěti komerčními nadnárodními společnostmi, v zadávacím řízení zvítězil a stal se poskytovatelem recyklačních služeb pro okres Mid Devon na období 2006–2013. MDCR nabídl konkurenceschopnou cenu a řadu společensky prospěšných činností.

► Jaké sociální hodnoty bylo dosaženo?

Kromě poskytování velkoobjemových recyklačních služeb MDCR nabídl řadu činností, které sloužily ku prospěchu společnosti:

- Snížený dopad na životní prostředí, např. používáním nákladních vozidel přestavěných na bio naftu a proškolením řidičů v oblasti úsporného řízení
- Pracovní příležitosti pro osoby s poruchami učení
- Využití místního dodavatelského řetězce

HODNOCENÍ

1. Jakým způsobem byste podporovali, propagovali recyklaci a řízení zdrojů v Devonu?

Oblasti, které byste měli do odpovědi zahrnout: strategie ke zvýšení povědomí o recyklaci a zlepšení míry účasti

2. Jaký je navrhovaný cílový trh a místo konečného použití recyklovatelného odpadu/materiálů?

Oblasti, které byste měli do odpovědi zahrnout: využití místních materiálů

3. Jaká opatření přijmete, s cílem minimalizovat dopad vašeho plnění zakázky na změnu klimatu/emise uhlíku?

Např.: počet ujetých kilometrů, obnovitelná energie, uhlíková stopa

4. Popište jakoukoliv činnost prospěšnou pro obec či společnost, kterou by vaše organizace mohla nabídnout?

Např.: zaměstnání pro znevýhodněné skupiny, služby pro sociální prospěch širší obce, zapojení komunity obce, využití dobrovolníků

5. Jaké výhody přinesete z hlediska místního hospodářství?

Např. využití místních služeb či pracovních sil, příležitosti k proškolení

6. Jak vaše návrhy přispějí k širší vládní národní a místní strategii a jakou přidanou hodnotu byste přinesli na rámec specifikací uvedených v zakázce?

1	2	3	4	5

Matrice byla vytvořena tak, aby ji bylo možné použít jako součást plánu kvality. Udržitelnost představuje 20 z 60 procent, které v hodnocení připadají na kvalitu. Zbývajících 40 procent představuje cena. Uchazeči jsou vyzváni, aby popsali opatření, která mají v úmyslu učinit, nebo která již mají připravena, jejichž cílem je řešit jednotlivé prvky udržitelnosti. Uchazečům nebyla matrice předem poskytnuta, a to aby bylo možné rozlišit uchazeče s opravdovým zájmem přinášet sociální hodnotu a ty, kteří jen chtějí zaškrtnout příslušná políčka.

Přestože zmíněné pokyny předpokládají, že pro hodnocení takových opatření je třeba jistá úroveň „schopnosti úsudku o hodnotě“, pokyny rovněž podporují hodnotící tým v tom, aby při hodnocení zohledňovali veškeré předložené dokumenty, posuzovali i záměry, dosavadní výsledky a jakékoliv další relevantní faktory.

Některé organizace například zadaly audity na Sociální návratnost investic, s cílem prokázat jejich dopad. Hodnotitelům se též doporučuje, aby posuzovali, zda má uchazeč požadovanou kapacitu, znalosti, porozumění a zda se opravdu zavazuje přinášet sociální hodnotu, kterou navrhuje.

Pokyny zadavatelům (výťah)

Pokyn 1

Orgánům místní samosprávy se doporučuje, aby při zadávání menších zakázek umožnily společností třetího sektoru se specifickými kompetencemi zúčastnit se zadávacího řízení, a/nebo zakázky rozdělily na dílčí části, např. na výrobní zařízení a práci.

Pokyn 2

Při zadávání menších zakázek zvážit rozvolnění podmínek pro účast v řízení, aby postup pro podávání nabídek nebyl příliš náročný. Společnosti třetího sektoru, které nedisponují rozsáhlým oddělením veřejných zakázek, by se tak mohly zúčastnit zadávacího řízení.

Pokyn 3

Zvážit propojení rozpočtů na sociální začlenění s rozpočty na služby.

Pokyn 5

Orgánům místní samosprávy se doporučuje, aby zvážily, zda vysoká míra důležitosti, kterou přikládají požadavkům na minimální obrát, je nezbytná či relevantní. Společnosti třetího sektoru jsou často velmi malé, a tak je pro ně takový požadavek často problematický.

Pokyn 8

Zvážit, zda nevypracovat zadávací dokumentaci tak, aby její součástí byly otevřené otázky týkající se udržitelnosti s tím, že hodnotící komise by měla k dispozici vyčerpávající seznam (s váhovými koeficienty) přínosů, které by ji zajímaly. Tyto přínosy by bylo možné přizpůsobit místním podmínkám, aby pomohly naplnit lokální cíle, např. zlepšit dopravní dostupnost venkova.

Pokyn 10

Zvážit navýšení procentuální hodnoty připadající na poměr kvalita/cena směrem k přidané hodnotě týkající se místní komunity či životního prostředí. Například z celkových 70% připadajících na kvalitu by 40% připadlo na přidanou hodnotu. Rovněž by bylo vhodné zvážit, jakým způsobem lze zajistit, aby body udělené v této oblasti skutečně odrážely kvalitu očekávaných služeb, a ne např. finanční stabilitu dodavatele.

Pokyn 11

Postavit přínosy pro místní komunitu / životní prostředí na stejnou úroveň s výkonnostními ukazateli a ostatními cíli stanovenými pro danou zakázku.